

Klaipėdos
universitetas

Sveikatos
mokslų fakultetas

Klaipėdos
universitetas

30
metų

**XXI-OJI NACIONALINĖ MOKSLINĖ
KONFERENCIJA
„Į SVEIKĄ GYVENSENĄ IR SKAIDRIĄ BŪTĮ
VYDŪNO KELIU“**

Konferencijos pranešimų medžiaga

Klaipėda, 2021

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės
Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB)

Mokslinis komitetas:

Pirmininkas: prof. dr. Artūras Razbadauskas,
Klaipėdos universiteto rektorius

Nariai:

prof. habil. dr. Algimantas Kirkutis
prof. dr. Elvyra Acienė
prof. habil. dr. Ingrida Baranauskienė
prof. dr. (hp) Leta Dromantienė
prof. dr. Arvydas Martinkėnas
prof. dr. Daiva Mockevičienė
prof. dr. Sigutė Norkienė
doc. dr. Aelita Skarbaliene
prof. habil.(hp) dr. Dalia Marija Stančienė
prof. dr. Asta Šarkauskienė
doc. dr. Marija Truš

Organizacinis komitetas:

Pirmininkė: Goda Sakalauskaitė

Nariai:

prof. dr. Birutė Anužienė
Dainius Aponkus
Erika Butkutė
lekt. dr. Sigita Derkintienė
lekt. Rita Gikariene
Juozas Ivanauskas
doc. dr. Asta Kiaunytė
lekt. Viktorija Lukminaitė
lekt. Jurgita Raišutienė
Tatjana Žuravlioiva

Leidinio sudarytoja:

prof. dr. Birutė Anužienė

© Klaipėdos universitetas, 2021

ISBN 978-609-481-100-5

SPORTUOJANČIŲ KLAIPĖDOS MIESTO VYRESNIŲJŲ KLASIŲ MOKINIŲ ŽALINGŲ ĮPROČIŲ SĄSAJOS SU JŲ AGRESYVIU ELGESIU

dr. Rolandas Jančiauskas

Klaipėdos universitetas, Sveikatos mokslų fakultetas, Sporto, rekreacijos ir turizmo katedra

Mokslinių tyrimų duomenimis tiek Lietuvoje, tiek kitose Europos šalyse, didėja paauglių skaičius, patenkantis į rizikos grupę ir kasmet šis amžius jaunėja, kai pradėdama rūkyti, vartoti alkoholį ar narkotines medžiagas. Pasak A. Baltkojytės ir kt. (2012), šiandien dominuojanti paauglių sveikatą žalojanti elgsena susijusi su tradiciniais ligų rizikos veiksniais: rūkymu, alkoholinių gėrimų ir narkotikų vartojimu ir kt. žalingais įpročiais. G. Janaruskaitės, L. Zajančauskaitės-Staskevičienės (2015) nuomone, 16–18 metų paauglių sveikatai nepalankus elgesys siejasi su stipriau išreikštu agresyvumu, o esant daugeliui biologinių, socialinių ir psichologinių pokyčių, padidėja ir pavojus patirti emocinius bei elgesio sunkumus (Umbrasienė, Narkauskaitė, 2010). Tabaką, alkoholį ir kitas svaiginamąsias medžiagas vartoja vis daugiau vaikų ir paauglių, o legalios ir nelegalios svaiginamosios medžiagos dažnai pradėdamos vartoti dar paauglystėje (Čaplinskas, 2013). A. Bedendo, A. R. Noto (2015) nuomone, paauglių alkoholinių gėrimų vartojimas ir rūkymas dažnai susijęs su jų pastangomis palaikyti gerus tarpusavio santykius su bendraamžiais bei agresyviu jų elgesiu.

Tikslas – ištirti sportuojančių Klaipėdos miesto vyresniųjų klasių mokinių žalingus įpročius bei jų sąsajas su jų agresyviu elgesiu. Tyrimo uždaviniai: 1. Teoriniu aspektu apžvelgti vyresniųjų klasių mokinių žalingus įpročius. 2. Nustatyti sportuojančių Klaipėdos miesto vyresniųjų klasių mokinių žalingus įpročius bei jų sąsajas su agresyviu elgesiu.

Metodika. Tiriamųjų imtis buvo sudaryta remiantis netikimybine, patogiaja tiksline atranka. Tiriamųjų imtį sudarė N=68 Klaipėdos „Žemynos“ gimnazijos vyresniųjų klasių mokiniai. Tyrimo metodai: *teoriniai* (mokslinės literatūros analizė), *empiriniai* (apklausa raštu naudojantis ASEBA klausimynu), *statistinė duomenų analizė*.

Rezultatai. Tyrimo metu paaiškėjo, kad sportuojantys Klaipėdos miesto vyresniųjų klasių vaikinai dažniau rūkė, kramtė ar uostė tabaką nei sportuojančios merginos. Apie ketvirtis tyrime dalyvavusių sportuojančių vaikų ir merginų kartais be tėvų leidimo vartojo alkoholį, tačiau merginos dažniau buvo linkusios agresyviai elgtis nei vaikinai.

Išvados. Tyrimo metu nustatyta, kad dauguma sportuojančių Klaipėdos miesto vyresniųjų klasių mokinių be tėvų leidimo niekada nerūkė, nevartojo alkoholio, narkotikų arba vaistų nemedicininiais tikslais, tačiau kartais be tėvų leidimo vartojo alkoholį tiek sportuojantys vaikinai, tiek ir merginos, kurios buvo dažniau linkusios agresyviai elgtis nei vaikinai.

Reikšmingi žodžiai: žalingi įpročiai, agresyvus elgesys, vyresniųjų klasių mokiniai

Literatūra:

- Baltkojytė A., Šumskas L., Sauliūnė S., Sakalauskaitė Z. 2012. Kauno ir Šiaulių miesto devintų klasių mokinių gyvenimo ypatumai. *Visuomenės sveikata*, 2(57), p. 94-102.
- Bedendo A., Noto A. R. 2015. Sports practices related to alcohol and tobacco use among high school students. *Revista Brasileira de Psiquiatria*, 37, p. 99-105.
- Čaplinskas S. 2013. Lietuvos moksleivių psichotropinių medžiagų (narkotikų) vartojimo, pasekmių ir priežastinių ryšių tyrimas. *Sveikatos mokslai*, 23(2), p. 43-48.
- Janaruskaitė G., Zajančauskaitė-Staskevičienė L. 2015. 16–18 metų paauglių sveikatai nepalankaus elgesio sąsajos su agresyvumu ir kompensaciniais sveikatos įsitikinimais. *Visuomenės sveikata*, 4(71), p. 110-116.
- Umbrasienė N., Narkauskaitė L. 2010. Psychosocialiniai veiksniai, lemiantys vaikų rizikingą elgesį. *Visuomenės sveikata*, 3(50), p. 24-29.